

Çevre ve Orman Bakanlığından:

Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar, İlkeler

Amaç

Madde 1 - Bu Yönetmeliğin amacı, tehlikeli atıkların, üretiminden nihai bertarafına kadar;

- a) İnsan sağlığına ve çevreye zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı biçimde alıcı ortama verilmesinin önlenmesine,
  - b) Üretimini ve taşınmasının kontrolünün sağlanmasına,
  - c) İthalinin yasaklanmasına ve ihracatının kontrolüne,
  - d) Yönetiminde gerekli teknik ve idari standartların sağlanmasına,
  - e) Üretimini kaynağında en aza indirilmesine,
  - f) Üretimini kaçınılmaz olduğu durumlarda, üretildiği yere en yakın mesafede bertaraf edilmesine,
  - g) Yeterli bertaraf tesisi kurulması ve bu tesislerin çevresel bakımdan sağlıklı bir şekilde kontrolüne,
  - h) Çevreyle uyumlu yönetiminin sağlanmasına,
- yönelik prensip, politika ve programların belirlenmesi için hukuki ve teknik esasları kapsar.

Kapsam

Madde 2 - Bu Yönetmelik, (EK 7) de tehlikeli atık olarak sınıflandırılan, (EK 5) te listelenmiş olan ve tehlikeli kabul edilen özelliklerinden birini veya birden fazlasını gösteren ve bu H3 ten H8'e kadar olan keza H10 ve H 11 bakımından ise (Ek 6) daki eşik konsantrasyonlarının üzerinde bir değere sahip atıkların üretimi, toplanması, geçici olarak depolanması, ara depolanması, taşınması, geri kazanılması, bertaraf edilmesi, ithali ve ihracatına ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükleri, alınacak önlemleri, yapılacak denetimleri, tabi olunacak hukuki ve teknik sorumlulukları kapsar.

Yerli ve yabancı bayraklı gemilerin ve diğer deniz araçlarının normal faaliyetlerinden kaynaklanan atıkların liman kabul tesislerine veya atık toplayıcı gemilere boşaltılması bu Yönetmelik kapsamı dışında olup, bu atıklar için 24/6/1990 tarihli ve 20558 sayılı Resmi

Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesi Hakkında Uluslararası Sözleşme (MARPOL 73/78) hükümleri uygulanır.

Dayanak

Madde 3 - Bu Yönetmelik 9/8/1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun 8, 11 ve 12 nci maddesi ile 15/5/1994 tarihli ve 21935 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Atıkların Sınırlar Ötesi Taşınımının ve Bertarafının Kontrolüne İlişkin Basel Sözleşmesinin 3 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - Bu Yönetmelikte geçen terimlerden;

Bakanlık: Çevre ve Orman Bakanlığını,

Kanun: 2872 sayılı Çevre Kanununu,

Tehlikeli Atık: Bu Yönetmelikte tehlikeli atık, atık olarak ifade edilecektir. (EK 7) de (A) işareti ile gösterilmiş atıkların herhangi tehlikeli atık konsantrasyonuna bakılmaksızın tehlikeli atık sınıfına girerken, aynı listede (M) işareti ile gösterilmiş atıklar (EK 6) da verilen tehlikeli atıkların eşik konsantrasyonu üzerinde bir değere sahipse tehlikeli atıktır. Ayrıca doğal karakterleri yada oluşmalarına neden olan aktiviteye bağlı olarak (EK 3-A) da bulunan veya (EK 3-B) de bulunup (EK 4) de verilen maddeleri içeren atıkların, (EK 5) teki özelliklerden bir veya birkaçına sahip olmaları ve (EK 6) da verilen tehlikeli özellikleri göstermeleri durumunda tehlikeli atık olarak sınıflandırılan atıkları,

Bertaraf: (Ek 2) de yer alan işlemlerden herhangi birini veya birkaçını,

Bertaraf Tesisi: (Ek 2) de yer alan işlemlerden bir veya birkaçını yapmak üzere kurulmuş tesisi,

Atık Yönetimi: Atığın kaynağında azaltılması, özelliğine göre ayrılması, toplanması, geçici depolanması, ara depolanması, geri kazanılması, taşınması, bertarafı ve bertaraf işlemleri sonrası kontrolü ve benzeri işlemleri,

Tehlikeli Atık Yönetim Planı: Atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimini sağlamak üzere hazırlanan kısa ve uzun vadeli program ve politikaları,

Acil Durum Planı: Tesiste ve taşıma işlemleri esnasında olabilecek kazayı sonuçlarıyla birlikte değerlendirerek kaza oluşumunda tesiste ve civarında yapılacak işlemleri ayrıntılı olarak belirleyen planı,

Üretici: (Ek 7) de yer alan faaliyetler sırasında tehlikeli atık üreten gerçek ve tüzel kişiler, atığı üretenin bilinmemesi durumunda ise bu atıkları zilyetliğinde veya mülkiyetinde bulunduran gerçek ve tüzel kişileri,

Bertaraf Eden: Atıkların bertaraf işlemini yapan veya yaptıran gerçek ve tüzel kişileri,

İhracatçı: İhracatçı devletin yetkisi altında atıkların ihracatını yürüten gerçek ve tüzel kişileri,

İthalatçı: İthalatçı devletin yetkisi altında atıkların ithalatını yürüten gerçek ve tüzel kişileri,

Transit Devlet: Atıkların sınırlar ötesi hareketi sırasında transit geçtiği veya geçmesini planlandığı devleti,

Yasadışı Trafik: Atıkların 47 nci maddede belirtildiği şekilde sınırlar ötesi hareketini,

Taşıyıcı: Yurtiçi ve yurt dışında atıkların taşınması işleminin tümünü veya bir bölümünü gerçekleştiren gerçek ve tüzel kişileri,

Atıkların Sınırlar Ötesi Hareketi: İhracatçı, ithalatçı ve transit devletlerden en az birinde tehlikeli olarak görülen atıkların bir devletten başka bir devlete sevk edilmesini,

Bildirim: Atıkların sınırlar ötesi hareketinde, Ek 10 da yer alan bilgi, beyan ve formu kullanarak yapılan başvuruyu,

Atık Taşıma Formu: Üretici ve taşıyıcı tarafından ortak doldurulacak, üretim noktasından atık bertaraf tesisine kadar kayıt ve beyanları içeren, (Ek 9 A-B) de yer alan formları,

Atık Beyan Formu: (Ek 8) de yer alan formu, Kompresibilite (Dpr): Mineral sızdırmazlık tabakasında ince taneli zemin sıklığını,

Ön Lisans: Bu Yönetmelik gereğince, atık bertaraf tesisi kurmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin bakanlıktan almaları gereken kuracakları tesisle ilgili her türlü plan, proje, rapor, teknik veri, açıklamalar ve diğer dokümanlara ilişkin tesisin projelendirilmesine ilişkin izni,

Geçici Çalışma İzni: Atık bertaraf tesisi işletmecisinin lisans başvurusu yaptığında işletme esnasında bu Yönetmelik esaslarına uygun olarak çalıştığını belgelemesi için Bakanlıkça belirlenecek bir süre için tesise verilen izni,

Lisans: Bu Yönetmelik gereğince atık taşımacılığı yapmak isteyenlerin valilikten, atık bertaraf tesisi ve ara depolama tesisi kurmak isteyenlerin, konu ile ilgili yeterli uzman ve teknolojik imkanlara sahip olduğunu belirten belgeyi,

İnert Atık: Fiziksel, kimyasal veya biyolojik olarak önemli derecede herhangi bir değişime uğramayan, çözünmeyen, yanmayan, fiziksel veya kimyasal olarak reaksiyona girmeyen, biyolojik bozulmaya uğramayan veya temas ettiği maddeleri çevreye veya insan hayatına zarar verecek şekilde etkilemeyen ve toplam sızıntı kabiliyeti ve ekotoksitesi önemsiz miktarda olan, özellikle yüzey ve yeraltı suyu kirliliği tehlikesi yaratmayan maddeleri,

Ara Depolama: Atıkların geri kazanım ve nihai bertaraf tesislerine ulaştırılmadan önce atık miktarı yeterli kapasiteye ulaşınca kadar güvenli bir şekilde depolanmasını,

Geçici Depolama: Atıkların ara depolama, geri kazanım ve nihai bertaraf tesislerine ulaştırılmadan yada tesiste tekrar kullanmadan önce, atık üreticisi tarafından tesis içinde, tesis içinde uygun yer bulunmaması durumunda üreticiye ait uygun bir alanda güvenli bir şekilde depolanmasını,

Meskun Mahal: Üst ölçek planlarına uygun olarak imar planı ile belirlenmiş ve iskan edilmiş alanı, ifade eder.

İlkeler

Madde 5 - Atıkların yönetimine ilişkin ilkeler şunlardır;

a) Her türlü atığın ithali, bu Yönetmeliğin 41 inci maddesinde belirtilen hükümler saklı kalmak kaydıyla yasaktır,

b) Atıkların kaynağında en aza indirilmesi esastır,

c) Atık yönetiminin her safhasında sorumlu kişiler, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek tedbirleri alırlar,

d) Atıkların yarattığı çevresel kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı atık üreticileri, taşıyıcıları, bertaraf edicileri kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar. Adı geçen sorumluların, meydana gelen zararlardan ötürü genel hükümlere göre de tazminat sorumluluğu saklıdır.

e) Atıkların yönetiminden kaynaklanan her türlü çevresel zararın giderilmesi için yapılan harcamalar kirleten öder prensibine göre atıkların yönetiminden sorumlu olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından karşılanır. Atıkların yönetiminden sorumlu kişilerin çevresel zararı durdurmak, gidermek ve azaltmak için gerekli önlemleri almaması veya bu önlemlerin yetkili makamlarca doğrudan alınması nedeniyle kamu kurum ve kuruluşlarınca yapılan gerekli harcamalar 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre atıkların yönetiminden sorumlu olanlardan tahsil edilir,

f) Atıkların, Bakanlıktan lisans almış bertaraf tesisleri dışında üçüncü kişiler tarafından ticari amaçlar ile toplanması, satışı ve bertaraf edilmesi, diğer yakıtlara karıştırılarak yakılması yasaktır,

g) Atıklar fiziksel, biyolojik ve kimyasal ön işlemler haricinde kesinlikle doğrudan başka bir madde veya atıkla karıştırılamaz ve seyreltilemez,

h) Bertaraf tesislerine tehlikeli atıkla karışık atık gelmesi durumunda öncelikle ayrıştırılmalıdır. Ayrıştırmanın mümkün olmadığı durumda atığın tamamı tehlikeli atık olarak bertaraf edilmelidir.

ı) Atıkların geçici depolanması işleminin atığı üreten tesis içinde yapılması esastır. Ancak tesis içinde uygun yer bulunamaması durumunda üreticiye ait, gerekli koşullara sahip uygun bir alanda geçici depolama yapılması mümkündür.

İKİNCİ BÖLÜM

Görev, Yetki ve Sorumluluklar

Bakanlığın görev ve yetkileri

Madde 6 - Bakanlık;

a) Kanun gereğince atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimini sağlayan program ve politikaları saptamak, bu Yönetmeliğin uygulanmasına yönelik işbirliği ve koordinasyonu sağlamak, valiliklerden bölgesel yıllık rapor, izin, tesis kapatma onayı gibi her türlü bildirim almak ve değerlendirmekle ve gerekli denetimleri yapmakla,

b) Bölgesel boyutta atık yönetim planı yapmak ve halkın bilgilendirilmesini sağlamakla,

c) Atıkların sınırlar ötesi taşınımı ve bertarafına ilişkin uluslararası çalışmaları yürütmek, ilgili bildirim ve taşımacılık belgelerini değerlendirmek, atık ihracatına ilişkin faaliyetleri onaylamak, uluslararası bilgi değişimini sağlamak, herhangi bir kaza durumunda diğer ülkeleri haberdar etmekle,

d) (EK 3) de ve/veya (EK 7) de (M) işareti ile yer alan, ancak tehlikeli atık olmadığı iddia edilen atıkların tehlikeli özelliklerden bir yada bir kaçını içerip içermediğinin akredite laboratuvarlar ve/veya uluslararası kabul görmüş kuruluşlarca yapılan analizlerle üretici tarafından tespitini sağlamakla,

e) Bertaraf tesisleri yer seçimini onaylamak, bu tesislere ön lisans ve lisans vermek, bu faaliyetleri periyodik olarak denetlemek, bu tesislerde tutulan rapor ve edinilen bilgilere dayanarak ilgili yönetmeliklere aykırılık halinde gerekli cezanın uygulanmasını sağlamak ve lisansı iptal etmekle,

f) Bertaraf tesisine ilave tesislerin planlanması halinde, bertaraf tesisini denetlemek ve izin vermekle,

g) Atık bertaraf tesisleri için acil önlem planlarının hazırlanmasında genel ilke ve prensipleri belirlemekle,

h) Kapatılan bertaraf tesislerinin yirmi yıl boyunca denetlenmesini sağlamakla,

ı) Atıkların çevreyle uyumlu bir şekilde yönetimine ilişkin teknoloji ve yönetim sistemlerinin kurulmasında ulusal ve uluslararası koordinasyonu sağlamakla, yükümlüdür.

Mülkü Amirlerce Alınacak Tedbirler

Madde 7 – Mahallin en büyük mülki amiri;

a) İl sınırlarında atık yönetim planlarının mahalli çevre kurullarınca uygulanmasını sağlamakla,

b) Kurulacak bertaraf tesislerinin yer seçimiyle ilgili başvuruları mahalli çevre kurulunun görüşünü alarak Bakanlığa iletmekle,

c) Ayda bin kilogramdan fazla atık üreten Atık üreticisinin atıklarını nihai bertarafa kadar kendi alanlarında gerekli önlemleri alarak altı ayı geçmemek üzere geçici depolamasına izin vermekle ve bu faaliyetleri denetlemekle,

d) Atık taşıma formları ile ilgili olarak bu Yönetmelikle belirlenen işlemleri yerine getirmekle,

e) İl sınırları içinde faaliyette bulunan ve bu Yönetmelik kapsamına giren tesisleri tespit ederek Bakanlığa bildirmekle ve periyodik olarak denetlemekle,

f) İl sınırları içinde atık taşınması ile ilgili faaliyet gösteren firmalara ve araçlara taşıma lisansı vermek, bu lisansı kontrol etmek, iptal etmek veya yenilemekle,

g) İl sınırları içinde atık taşınması sırasında meydana gelebilecek kazalarda her türlü acil önlemi almak ve gerekli koordinasyonu sağlamak ve kaza raporlarını yıllık olarak değerlendirerek Bakanlığa bildirmekle,

h) İl sınırları içinde bulunan atık ara depolama, geri kazanım tesisi ve/veya bertaraf tesislerinin Bakanlıkça verilen işletme lisansı belgelerindeki koşullar doğrultusunda işletmelerini sağlamak, bu amaçla gerekli denetimleri yapmak, tesislerin işletme bilgi, belge ve teknik raporlarını düzenli olarak kontrol etmek, değerlendirmek ve Bakanlığa rapor etmek, tesisin lisans koşullarına uygun çalışmadığının tespiti halinde gerekli yasal işlemleri yapmak ve Bakanlığa bilgi vermekle,

ı) Tehlikeli atık bertaraf tesisi kurulması için belirlenen yer mücavir alan dışında ise, bu yerin imar planına işlenmesini sağlamakla,

j) Atık üreticisinin tesisinden kaynaklanan atıklara ilişkin hazırlamış olduğu atık yönetim planlarını onaylamakla,

k) Üreticilerin göndermekle yükümlü olduğu bir önceki yılın bilgilerini içeren atık beyan formunu değerlendirerek, ilde oluşan atık miktarı ve bilançosunu belirleyerek her yılın nisan ayında Bakanlığa göndermekle,

l) Atık üreticisinin ve belediyenin atık yönetim planlarını esas alan üç yıllık il tehlikeli atık yönetim planını hazırlayarak Bakanlığa rapor halinde sunmakla, ilgili hususlarda gerekli tedbirleri alır.

Mahalli İdarelerce Alınacak Tedbirler

Madde 8 - Belediyeler, Büyükşehirlerde ise Büyükşehir Belediyeleri;

a) Evlerden kaynaklanan tehlikeli atıkların yönetimine ilişkin plan ve programlarını bu yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlamakla ve kurulacak sistemi öneri halinde mahalli çevre kuruluna sunmakla,

b) Atık üreticileri ve bertarafçıları ile beraber veya istemesi durumunda ayrı olarak atık bertaraf tesislerini kurmak veya kurdurmakla,

c) Atıkların bertarafına ilişkin tesisler ile ilgili plan ve projeler hakkında valiliğin uygun görüşü ile birlikte Bakanlığın onayını almakla,

d) Belediye ve mücavir alan sınırları içinde faaliyette bulunan atık bertaraf tesislerinin inşası ve işletilmesinde bu Yönetmelikte belirtilen yükümlülük çerçevesinde gerekli önlemleri almak veya aldırarak,

e) Atıkların taşınması ve bertarafı konusunda izin almış kişi ve kuruluşlar ile yapacakları sözleşmelerde bulunduğu ilin valiliğinin uygun görüşünü almak, yapılan faaliyetin söz konusu sözleşmelere uygunluğunu denetlemek ve bu konuda Bakanlığa bilgi vermek üzere bağlı olduğu valiliğe rapor vermekle,

f) Tehlikeli atık bertaraf tesisi kurulması için belirlenen yer mücavir alan içinde ise, bu yerin imar planına işlenmesini sağlamakla,

g) Belediye ve mücavir alan sınırları içinde faaliyette bulunan ve tehlikeli atık üreten tüm tesislere inşaat ve işletme ruhsatı verilmesi aşamasında, tehlikeli atıkların bertarafının bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda sağlandığının tesis sahibi tarafından belgelenmesini sağlamakla,

h) Gerçek ve tüzel kişilerce kurulacak ortak atık bertaraf tesislerinin planlanması, inşaatı ve işletilmesi aşamalarında yapılacak çalışmalarını desteklemekle, ilgili tedbirlerin alınmasını sağlar.

Atık üreticisinin yükümlülükleri

Madde 9 - Atık üreticisi;

- a) Atık üretimini en az düzeye indirecek şekilde gerekli tedbirleri almakla,
- b) Atıkların insan sağlığı ve çevreye yönelik zararlı etkisini, bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak en aza düşürecek şekilde atık yönetimini sağlamakla, üç yıllık atık yönetim planını bu Yönetmeliğin yürürlüğe giriş tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlayarak valilikten onay almakla,
- c) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak, atıklarını tesislerinde geçici olarak depolaması durumunda valilikten izin almakla,
- d) Ürettiği atıklarla ilgili kayıt tutmakla, atığını göndereceği lisanslı geri kazanım yada bertaraf tesisinin istemiş olduğu uluslararası kabul görmüş standartlara uygun ambalajlama ve etiketleme yapmakla,
- e) (Ek 3) ve/veya (EK 7) de (M) işareti ile yer alıp (Ek 6) da belirtilen özellikleri içermediği öne sürülen atıklar için bu atıkların tehlikeli olmadığını akredite laboratuvarlar ve/veya uluslar arası kabul görmüş kuruluşlarca yapılan analizlerle Bakanlığa belgelemekle,
- f) Atığın niteliğinin belirlenmesi için yapılan harcamaları karşılamakla,
- g) (Ek 8) de yer alan atık beyan formunu her yıl ocak ayında bir önceki yıla ait bilgileri doldurmak, iki ay içinde valiliğe göndermek ve (EK 7) de yer alan atık tanımlama kodunu kullanmakla ve bir yıl boyunca bir nüshasını saklamakla,
- h) Atık depolanması veya bertarafının tesis dışında yapılması durumunda; (Ek 9 A-B) deki bilgileri içeren taşıma formunu doldurmak ve öngörülen prosedüre uymakla,
- ı) Atık taşımacılığında mevcut uluslararası standartlara uymakla,
- j) Atığı bertaraf tesisinin kabul etmemesi durumunda taşıyıcıyı başka bir tesise göndermekle veya taşıyıcının atığı geri getirmesini ve bertarafını sağlamakla,
- k) Bu Yönetmelikteki esaslara uygun olarak atıkların bertaraf edilmesi amacıyla belediyelerle ya da gerçek ve tüzel kişilerle ortak atık bertaraf tesisleri kurmak ve gerekli harcamalara katkıda bulunmakla,
- l) Atıklarını bu Yönetmelikteki esaslara uygun olarak kendi imkanları ile veya kurulmuş atık bertaraf tesisinde gerekli harcamaları karşılayarak veya belediyelerle yada gerçek ve tüzel kişilerle kurulacak ortak atık bertaraf tesislerinde bertaraf etmek veya ettirmekle,
- m) Atıkların fabrika sınırları içinde tesis ve binalardan uzakta beton saha üzerine yerleştirilmiş sağlam, sızdırmaz, emniyetli ve uluslararası kabul görmüş standartlara uygun konteynırlar içerisinde geçici olarak muhafaza etmekle, konteynırların üzerinde tehlikeli atık ibaresine yer vermekle, depolanan maddenin miktarını ve depolama tarihini konteynırlar üzerinde belirtmekle, konteynırların hasar görmesi durumunda atıkları, aynı özellikleri taşıyan başka bir konteynıra aktarmakla, konteynırların devamlı kapalı kalmasını sağlamakla, atıklarını kimyasal reaksiyona girmeyecek şekilde geçici depolamakla,
- n) Ayda bin kilograma kadar atık üreten üretici biriktirilen atık miktarı altı bin kilogramı geçmemek kaydı ile valilikten izin almaksızın atıklarını arazisinde en fazla yüz seksen gün geçici depolayabilir. Bu durumda herhangi bir tehlike halinde arazide önlem alabilmek için en az bir kişiyi görevlendirmekle ve bu kişinin, adını, telefonunu valiliğe bildirmekle,

o) Bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak bertaraf tesislerine gönderilmeden önce kendi atıklarını gerekli önlemleri alarak fiziksel, kimyasal veya biyolojik işlemlerle zararsız hale getirmek, bakiye atık oluşuyor ise uygun şekilde bertaraf tesisine götürmekle veya gönderilmesini sağlamakla,

p) Tesis içinde atıkların toplanması taşınması ve geçici depolanması gibi işlemlerden sorumlu olan çalışanların sağlığı ve emniyeti ile ilgili her türlü tedbiri almakla,

r) Kaza sonucu veya kasti olarak atıkların dökülmesi ve bunun gibi olaylar sonucu meydana gelen kirliliğin önlenmesi amacıyla, atığın türüne bağlı olarak olayın vuku bulunduğu andan itibaren en geç bir ay içinde olay yerinin eski haline getirilmesi ve tüm harcamaların karşılanmasıyla,

s) Kaza sonucu veya kasti olarak atıkların dökülmesi ve bunun gibi olaylar vuku olduğunda valiliği bilgilendirmek ve kaza tarihi, kaza yeri, atığın tipi ve miktarı, kaza sebebi, atık bertaraf işlemi ve kaza yerinin rehabilitasyonuna ilişkin bilgileri içeren raporu valiliğe sunmakla,

t) Faaliyetlerine yönelik inşaat ve işletme ruhsatı alınması aşamasında, tehlikeli atıklarının bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda bertarafının sağlandığını belgelemekle,
yükümlüdür.

Bertaraf edenin yükümlülükleri

Madde 10 - Bertaraf eden;

a) Bertaraf tesislerini bu Yönetmelikte belirlenen standartlara uygun olarak teşkil etmekle ve proje halinde iken ön lisans almakla,

b) Projeye uygun olarak kurulan tesisi işletmek ve kapandıktan sonra kontrollerini yapmak için lisans almakla,

c) Bakanlığın plan değişikliği talep etmesi yada şartlı izin vermesi durumunda bu şartlara uymakla,

d) Personel eğitimini yapmak, acil önlem planlarını hazırlamak, atık yönetimi ile ilgili işletme kayıtlarını tutmak ve bu kayıtları beş yıl süre ile tesiste bulundurmakla,

e) İşletme planını her yıl Bakanlığa sunmakla,

f) Atığın tesise girişinde bertaraf işleminden önce atığın fiziksel ve kimyasal analizini yapmakla, atığın taşıma formunda belirtilen atık tanımına uygunluğunu tespit etmekle,

g) Tesisin işletilmesi ile ilgili her bölümün işletme planını yaparak uygulamakla,

h) Tesisin risk taşıyan bölümlerinde çalışan personelin her türlü güvenliğini sağlamak, altı ayda bir sağlık kontrollerini yaptırmak ve bu bölümlere izinsiz olarak ve yetkili kişilerin dışında girişleri önlemekle,

ı) Acil önlemlerle ilgili eğitilmiş personel bulundurmak ve acil durum söz konusu olduğu zaman Bakanlığa bilgi vermekle,

j) Kabul ettiği atığın taşıma formunu imzalamak ve otuz gün içinde üreticiye göndermekle,

k) Atık taşıma formu ile ilgili olarak üretici ile arasında uyuşmazlık çıkması halinde, bu uyuşmazlık giderilemezse on beş gün içinde, uyuşmazlığı Bakanlığa bildirmekle,

l) Taşıma formu olmaksızın atık kabul etmesi halinde Bakanlığa bilgi vermekle,

m) Tesisin işletilmesi ile ilgili Bakanlığın öngördüğü işleri yapmakla,

n) Tesisin kapatılması için kapatma planı yaparak yüz seksen gün önceden Bakanlığa bildirmekle,

o) Tesisin kapatılmasından sonra 37 ve 40 ıncı maddelerde öngörülen işleri yapmakla,

p) Atık üreticisi tarafından bertaraf tesislerine ödenecek atık bedelini, atık kategorileri ve bertaraf yöntemlerine göre, bertaraf tesisinin bulunduğu bölgede yer alan illerin sanayi odaları temsilcileri, sanayi odalarının bulunmadığı illerde ticaret ve sanayi odaları temsilcileri ile birlikte belirlemekle,

r) Faaliyetleri hakkında atığın tesise kabul tarihi, atığın kaynağı, miktarı, taşıma türü ve bertaraf/geri kazanım yöntemi gibi bilgileri içeren yıllık raporlarını valiliğe göndermek ve 5 yıl boyunca saklamakla, yükümlüdür.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Taşıma İle İlgili Hükümler

Atıkların taşınması

Madde 11 - Atıkların taşınması bu iş için lisans almış kişi ve kuruluşlarca taşınan atığın özelliğine uygun araçlarla yapılır. Aynı araçta aynı kap içinde taşınacak atığın kod numarası aynı olmak zorundadır.

Araçlarda taşıma formu bulundurma zorunluluğu

Madde 12 - Taşıma işlemi yapılacak araçlarda atık taşıma formu bulundurulması zorunludur. Taşıma Formları atık üreticisi tarafından ilgili valilikten temin edilir. (Ek 9-A) ve (Ek 9-B) de yer alan atık taşıma formlarından (A) formu mavi, (B) formu pembe, (C) formu beyaz, (D) formu yeşil, (E) formu sarı renktedir. Atık üreticisi ve taşıyıcı tarafından ülke içi taşımada (Ek 9-A) da yer alan (A), (B), (C), (D) formları, uluslararası taşımada ise (Ek 9-B) de yer alan (A), (B), (C), (D), (E) formları doldurulur ve valiliğe başvurulur. (A), (C) ve (E) formları iki nüsha olmalıdır.

Bu formlardan;

a) (D) formu taşıma başlamadan önce, atık üreticisinde kalır, üretici tarafından valiliğe gönderilir,

b) (A), (B), (C), (E) formları taşıma esnasında bulundurulmak kaydı ile taşıyıcıya verilir,

c) (E) formu uluslararası taşımada, taşıyıcı tarafından gümrük çıkışında Bakanlığa bir nüshası gönderilmek üzere gümrük memuruna teslim edilir,

d) (A) , (B) ve (C) formu taşıyıcı tarafından atık bertaraf tesisi sorumlusuna imzalatılarak, (A) ve (B) formları atıkla birlikte teslim edilir. (C) formu ise taşıyıcıda kalır, bir nüshası üreticiye teslim edilir,

e) (A) ve (B) formu atık bertarafından sorumlu kişi veya kuruluş tarafından imzalanarak alınır. (A) formunun bir nüshası bertarafçı tarafından net miktarlar, bertaraf yeri ve tarihi form üzerine doldurulduktan sonra Bakanlığa gönderilir,

f) (B) formu net miktarlar, bertaraf yeri ve tarihi form üzerine doldurulduktan sonra bertaraf eden tarafından üreticiye gönderilir.

Gönderilen ve alınan tüm taşıma formları üç yıl süre ile saklanmak ve denetimlerde yetkili idarelerce istendiğinde hazır bulundurulmak zorundadır.

Atık taşıyıcılarının lisans alma zorunluluğu

Madde 13 - Atık taşımak isteyen gerçek ve tüzel kişiler tehlikeli atık taşıma lisansı almak üzere (EK 18) de yer alan bilgi ve belgelerle , valiliğe başvurmak zorundadır. Lisans, başvuran firmaya ve araca verilir. Lisans alan firma 11/7/1993 tarihli ve 21634 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Kimyasallar Yönetmeliğinin (Ek 4) de yer alan tehlikeli atık işaretlerini araçlarında kullanmak zorundadır. Bu hükümler sadece kara taşıtları için geçerlidir. Deniz, hava ve demiryolu taşımacılığı için bu amaçla uygulanan ulusal ve uluslar arası kabul görmüş taşımacılık kuralları uygulanır. Taşımanın karayolu ile yapılması halinde, 10/7/2003 tarihli ve 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanununda tehlikeli maddelerin karayoluyla taşınmasına ilişkin hususlar doğrultusunda, ilgili valilikten alınacak taşıma lisansının yanı sıra, şehirler arası taşıma faaliyetlerinde bulunacak gerçek ve tüzel kişilerin Karayolu Taşıma Kanunu uyarınca Ulaştırma Bakanlığında yetki belgesi almak zorundadır. Lisans üç yıl için geçerlidir ve bu süre sonunda yenilenmesi gerekir. Lisans alan ancak taşımacılıkta öngörülen standartlara uymayan firmaların lisansları valilikçe iptal edilir.

Lisanslı araçla taşıma muafiyeti

Madde 14- Kullanılmış lastikler ile (Ek 7) de 09 01 Fotoğraf Endüstrisi Atıkları başlığı altında yer alan gümüş içeren sabitleştirme banyolarının ve bu Yönetmelik kapsamında olan ancak toplamı elli kilogramı geçmeyen atıkların taşınmasında bu Yönetmeliğin 11, 12, ve 13 üncü madde hükümleri uygulanmaz.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Atıkların Geri Kazanımı ve Bertarafına İlişkin Hükümler

Genel esaslar

Madde 15 - Atıkların geri kazanılması ve tekrar kullanılması esastır. Atıkların alternatif hammadde olarak kullanılmalarına ilişkin teknik ve idari hususlar Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Atıkların geri kazanılmasının ve tekrar kullanılmasının mümkün olmadığı durumlarda atıklar, çevre ve insan sağlığına zarar vermeden bertaraf edilir. Bertaraf sistemleri (Ek 5) deki tehlikeli kabul edilen atıkların özelliklerine ve uygun teknolojilere göre seçilir. (Ek 2) de verilen tüm bertaraf ve geri kazanım işlemlerini gerçekleştirmek isteyen gerçek ve tüzel kişiler Bakanlıktan ön lisans ve lisans almakla yükümlüdür.

Bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde kurulmuş nihai bertaraf tesisleri kurulduğu zaman meskun mahal dışında ise ve meskun mahale mesafesi bin metreden fazla ise, valilik/ belediye tarafından imar planlarında değişiklik yaparken meskun mahale olan mesafeyi dikkate almakla yükümlüdür. Ancak ömrü dolmuş tesisler için bu sınır geçerli değildir.

Geri kazanım

Madde 16- Atıkların ekonomiye katkı sağlamak ve nihai bertarafsa gidecek atık miktarının azaltılması amacıyla geri kazanılması esastır. Atıkların geri kazanımında (Ek 2-

B) de verilen işlemlerden herhangi biri uygulanır. Tehlikeli atık geri kazanım işleminden sonra elde edilen ikincil hammaddenin ürün niteliğinde olduğunun akredite laboratuvarlar ve/veya uluslar arası kabul görmüş kuruluşlarca yapılan analizlerle belgelenmesi zorunludur. Geri kazanım işlemi sonucunda bakiye atık oluşuyor ise, bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde bertarafı sağlanmalıdır.

Fiziksel, kimyasal ve biyolojik ön işlemler

Madde 17 - Atıklar, değerlendirilmesi, düzenli depolanabilmesi veya çevreye olan zararlarının en aza indirilmesi için fiziksel, kimyasal veya biyolojik işlemlere tabi tutulurlar. Tehlikeli atığın bu işlemler sonucunda inert hale getirildiğinin veya (EK 5) te verilen tehlikeli kabul edilen atıkların özelliklerini taşımadığının veya (Ek 11-A) ya göre tehlikesiz atık olarak depolanabilirliğinin belgelenmesi zorunludur. Bu işlemler sonucunda bakiye atık oluşuyor ise, bu Yönetmelik hükümlerine uygun şekilde bertarafı sağlanmalıdır.

Derine enjeksiyon

Madde 18 – Pompalanabilir nitelikteki sıvı atıklar jeolojik ve hidrojeolojik açıdan uygun olan kuyulara, tuz kayaçlarına veya doğal olarak bulunan boşluklara enjeksiyon işlemi ile bertaraf edilebilir. Bu yöntem ile atığı bertaraf etmek isteyen gerçek ve/veya tüzel kişiler alanın uygunluğunun belirlenmesi veya tespiti amacıyla fizibilite raporu hazırlatıp Bakanlığa sunmak ve izin almakla yükümlüdür. Derine enjeksiyon işlemine ilişkin hususlar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Sürekli depolama

Madde 19- Terkedilmiş kapalı maden ocaklarında atıkların konteynırlar içinde depolanması mümkündür. Bu yöntem ile atığı bertaraf etmek isteyen gerçek ve/veya tüzel kişiler ocağın uygunluğunun belirlenmesi veya tespiti amacıyla üniversite , kurum/ kuruluşa fizibilite raporu hazırlatıp Bakanlığa sunmak ve izin almakla yükümlüdür. Sürekli depolama işlemine ilişkin hususlar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Yakma

Madde 20 – (EK 7) de yer alan tehlikeli atıkların yakılması sırasında uyulması gereken esaslar ve limit değerler:

a) Tesislerde yanma odasına bağlı bir son yanma bölümünün bulunması, yakma fırınındaki ilk bölme sıcaklığının en az 900 °C de tutulması, sıcaklığın sürekli kaydedilerek kontrol edilmesi, son yanma bölümünde ek bir brülörün bulunması, sıcaklık alt sınırın altına düşünce brülörün otomatik olarak devreye girmesi, bu bölümde en düşük yakma sıcaklığının 850°C, %1'den fazla halojenli organik içeren maddelerde ise 1100 °C ve alıkoyma süresinin en az iki saniye olması zorunludur. Bu brülörler, yakıcının çalışmaya başlatılması veya durdurulması sırasında yakıcı sıcaklığının düşmesinin neden olacağı tam olmayan yanmayı önlemek amacıyla kullanılır.

Yakma tesisinde;

1) Sistemin işletmeye alınmasında gerekli minimum yakıcı odası sıcaklığına erişinceye kadar,

2) İstenen minimum yakıcı sıcaklığı elde edilinceye kadar,

3) Yakıcıdan çıkan emisyonların, emisyon limit değerleri altında tutulması için kullanılan ekipmanlarda bir arıza meydana geldiği zaman,

tehlikeli atık beslemesini durdurmak için bir sistemin olması zorunludur.

Tehlikeli atıkların yakıldığı tesisler, mümkün olduğunca tam yanmanın sağlanabileceği şekilde işletilmelidir. Bunu sağlamak için bazen uygun tekniklerle atık ön işlemlerinin uygulanması gerekebilir. Yakma tesislerinden oluşan ısı mümkün olduğunca geri kazanılmalıdır.

b) Yakma tesisinde işletme sırasında yanma gazındaki Karbon monoksit (CO) için aşağıda verilen limit değerler aşılmaz.

1) Yanma gazında günlük ortalama değer olarak; 50 mg/m³,

2) Yanma gazında 10 dakikalık ortalama değerler olarak alınan tüm ölçümlerin en az % 95'inde; 150 mg/m³,

3) Yanma gazında herhangi bir 24 saat zaman aralığı içinde yarım saatlik ortalama değerler olarak alınan tüm ölçümlerde; 100 mg/m³.

c)Yakma tesisleri, baca gazlarında aşağıdaki emisyon limitlerini geçmeyecek şekilde tasarlanır, donatılır ve işletilir. Yanma gazları kontrollü bir şekilde baca yardımıyla atmosfere atılır. Tesisin baca yüksekliği, 7/10/2004 tarihli ve 25606 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Endüstriyel Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği göre tasarlanır ve uygulanır. Yakma tesisleri baca gazlarında aşağıdaki emisyon limit değerleri aşılmaz.

1) Günlük ortalama değerler:

Toplam toz 10 mg/m³

Toplam organik karbonla ifade edilen gaz ve buharlı organik maddeler 10 mg/m³

Hidrojen Klorür (HCl) 10 mg/m³

Hidrojen Florür (HF) 1 mg/m³

Kükürt dioksit (SO₂) 50 mg/m³

Azot monoksit ve azot dioksit (NO₂) olarak 200 mg/m³

2) Yarım saatlik ortalama değerler:

Toplam toz 30 mg/m³

Toplam organik karbonla ifade edilen gaz ve buhar halinde organik maddeler 20 mg/m³

Hidrojen Klorür (HCl) 60 mg/m³

Hidrojen Florür (HF) 4 mg/m³

Kükürt dioksit SO₂ 200 mg/m³

Azot monoksit ve azot dioksit (NO₂ olarak) 400 mg/m³

3) Minimum yarım saatlik ve maksimum sekiz saatlik bir örnekleme sürecinde tüm ortalama değerler:

Kadmiyum ve bileşikleri (Cd olarak) Talyum ve bileşikleri (TI olarak)	>	Toplam mg/Nm ³	0.05
--	---	------------------------------	------

Cıva ve bileşikleri (Hg olarak)		Toplam 0.05 mg/m ³
Antimon ve bileşikleri (Sb olarak) Arsenik ve bileşikleri (As olarak) Kurşun ve bileşikleri (Pb olarak) Krom ve bileşikleri (Cr olarak) Kobalt ve bileşikleri (Co olarak) Bakır ve bileşikleri (Cu olarak) Mangan ve bileşikleri (Mn olarak) Nikel ve bileşikleri (Ni olarak) Vanadyum ve bileşikleri (V olarak) Kalay ve bileşikleri (Sn olarak)	>	Toplam 0.5 mg/ m ³

Aşağıdaki emisyonların sürekli ölçümleri yapılacaktır:

Toplam toz

Karbon monoksit (CO)

Hidrojen Florür (HF)

Hidrojen Klorür (HCL)

Oksijen, basınç ve sıcaklık

Bu ortalama değerler, ilgili ağır metal emisyonlarının gaz ve buhar şeklinde olanlarıyla beraber metal bileşiklerini de kapsamaktadır. Ölçümlerle ilgili teknikler (EK 15) de verilmektedir.

d) Dioksin ve furan emisyonları en ileri tekniklerle azaltılır. Minimum altı saat ve maksimum sekiz saatlik örnekleme süresinde ölçülen tüm ortalama değerler 0.1 ng/m³ limit değerini aşmamalıdır.

Bu limit değer dioksin ve furan izomerleri konsantrasyonlarının toplamı olarak tarif edilir ve bu toplam (EK 16) da belirtildiği şekilde hesaplanır.

Baca gazı ölçümlerinin (b), (c) ve (d) bentlerindeki emisyon limit değerlerine uygunluğunu karşılaştırmak için ölçüm sonuçları; sıcaklık 273 °K, basınç 101,3 kPa, % 11 oksijen ve kuru gaza göre standartlaştırılır.

Deneme yakması

Madde 21 - Bir atık yakma tesisinin işleticisi lisans almadan önce, tesiste yakılacak atığı analiz etmek ve atık besleme hızına bağlı olarak ortaya çıkacak emisyonların ve atık suların ilgili standartları sağladığını ispat etmek amacıyla deneme yakması yapmakla yükümlüdür.

Tesis işleticisi deneme yakmasına başlamadan önce, deneme yakması planını hazırlar ve Bakanlık onayına sunar. Deneme yakması, deneme yakması planı Bakanlıkça onaylanmadan başlatılamaz.

Bakanlıkça onaylanan deneme yakması planı doğrultusunda ilgili yönetmeliklerde yer alan standartlar ve esaslara uyulduğunun ispatı amacıyla Bakanlık temsilcilerinin

katılımı ile deneme yakması gerçekleştirilir. Yapılan deneme yakması sonunda bir rapor hazırlanarak onaylanmak üzere Bakanlığa gönderilir. Farklı özelliklerdeki atıkların bertarafının yapılacağı ticari yakma tesisleri için deneme yakmasında, yüksek klor bileşeni, yüksek kül bileşeni, en düşük yanma ısı gibi en olumsuz koşullar esas alınır.

Deneme yakması planı ve raporu Bakanlıkça oluşturulacak teknik komisyon tarafından değerlendirilir. Ancak Bakanlık tarafından uygun kriterlere sahip olduğu tespit edilen atıkların, ticari atık yakma tesisleri dışında, gereken yakma sıcaklığına haiz tesislerde, ek yakıt yada alternatif yakıt olarak kullanılmasının talep edilmesi durumunda, bu tesisler için hazırlanacak deneme yakması planları ve raporları Bakanlık tarafından değerlendirilir. Bu tesislerde atıkların alternatif veya ek yakıt olarak kullanılmasına ilişkin teknik ve idari hususlar Bakanlık tarafından çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Yakma tesislerinde kapasite artırılması veya izin alınan atıkların haricinde atık yakılması söz konusu olduğunda yeni bir deneme yakması yapılması ve deneme yakması raporunun hazırlanarak Bakanlık onayına sunulması zorunludur.

Düzenli depo tesisleri

Madde 22 - Depolama işlemi sırasında alınan önlemlerin yeterli olduğu veya atığın özelliği sebebi ile depolama işleminde çevrenin olumsuz yönde etkilenmeyeceğinin ispat edilmesi hallerinde, atıklar depolanabilir veya bu amaçla depo tesisi kurulmasına izin verilebilir. Bu durumda da (Ek 11-A) da belirtilen sınır değerler aşılamaz. (Ek 11-A) da belirtilen çeşitli parametrelerin sınır değerlerinin sağlanmaması halinde atıklar, fiziksel, kimyasal veya biyolojik işlemlere tabi tutulduktan ve (Ek 11-A) da belirtilen değerler sağlandıktan sonra düzenli depo tesisinde depolanır. Depo tesisine gidecek olan atıkların % 65'den fazla su içermesi yasaktır.

Tehlikeli atıklar evsel katı atıklardan ayrı olarak işleme tabi tutulur ve depolanır.

Tek tür atık depo tesisleri

Madde 23 - Ön işleme rağmen (Ek 11-A) da belirtilen depolanabilme kriterlerini sağlamayan tek bir atık türü veya birbirine yakın özellikteki atıklar özel depo tesisinde depolanabilir. Bu durumda, atığın çeşidine bağlı olarak, Bakanlık, depo tesisleri için istenen asgari şartların yanında başka şartlar istemeye yetkilidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Ara Depolama ve Arıtım Tesisleri ile İlgili Hükümler

Ara depolama tesisleri

Madde 24 – Nihai bertaraf veya geri kazanım için uygun yer bulunamaması durumunda ya da bertaraf / geri kazanım tesislerine ulaştırılmadan önce atık miktarının yeterli kapasiteye ulaşması amacıyla atıklar ara depolarda depolanabilir. Bu depolarda bekleme süresi bir yılı aşamaz. Ancak bu süre zorunlu hallerde Bakanlık izni ile uzatılabilir. Ara depolama tesisleri için Bakanlıktan ön lisans ve lisans alınması

zorunludur. Ara depolama tesisi kurmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, (Ek 13) de yer alan bilgi ,belgeler ve diğer dokümanlarla birlikte Bakanlığa başvurur.

Ara depolama ve işleme tesislerinde;

- a) Giriş, depolama ve çalışma kısımları,
- b) Yangın söndürme sistemleri,
- c) Boruların, hazne ve kapların temizlenmesi için temizleme sistemleri,
- d) Taşan ve dökülen atıkların toplanması için yeterli absorban, nötralizan, bulunur.

Herhangi bir kaza halinde derhal müdahale edilebilmesi için atık taşıyan borular ile depolama konteynirlerinin yer üstüne tesisi zorunludur. Kirli su kaçağının mümkün olduğu tesis bölgelerinde, kirli suyun yer altına sızması ve etrafındaki toprakları kirletmemesi için gerekli sızdırmazlık tedbirleri alınır.

Bölgeden atılan yıkama ve benzeri atık sular ayrı olarak toplanır ve 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde yer alan sınır değerlere uygun şekilde arıtılır. Bu tür arıtma tesislerinde üretilen arıtma katıları ve çamurları bu Yönetmelik kapsamında bertaraf edilir.

Ara depolama tesisi dizaynına ilişkin hususlar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

Atıkların tesis içinde taşınması

Madde 25 - Katı veya sıvı haldeki atıklar için atığın ve işletmenin özelliğine göre uygun konteynir ve taşıma şekilleri işletmeler tarafından belirlenir.

Kapların üzerine atığın çeşidi, kaynağı, miktarı ve depolama tarihi ile ilgili bilgiler açık olarak yazılır.

Tesis içinde alınacak güvenlik önlemleri

Madde 26 - İşleme tabi tutulacak veya geçici olarak depolanacak atıklar, özel yerlerde kap veya haznelere içinde; uygulanacak fiziksel, kimyasal, biyolojik işlemler ve yakma işlemlerine göre ayrı ayrı ve birbiri ile kimyasal reaksiyona girmeyecek şekilde atık kod numarasına göre depolanır.

Ara depo veya işleme tesislerinin bekletme haznelerinin çürümelere ve aşınmalara dayanıklı olması ve gerekli emniyet ve kontrol sistemlerini ihtiva etmesi zorunludur.

ALTINCI BÖLÜM

Bertaraf Tesislerine Lisans Verilmesi ile İlgili Hükümler

Bertaraf tesislerine ön lisans verilmesi

Madde 27 - Atık bertaraf tesisi kurmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, kuracakları tesisle ilgili her türlü plan, proje, rapor, teknik veri, açıklamalar ve diğer dokümanlarla birlikte Bakanlığa başvurur.

Bu başvurularda;

- a) Çevresel etki değerlendirmesi olumlu belgesi veya çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir kararının,
- b) Tesisin kanun, yönetmelik ve diğer hukuki ve teknik düzenlemelerde istenen şartları yerine getirebileceğini gösterir fizibilite raporunun,
- c) Planlanan tesise ait uygulama ölçeğinde her türlü mühendislik proje ve raporlarının,
- d) (Ek 13) de belirtilen bilgi ve belgelerin, bulunması zorunludur.
- Bakanlık projeleri inceler, uygun gördüğü takdirde ön lisans verir. Ancak, ön lisans projeye verildiğinden, ön lisans ile faaliyete başlanamaz ve hiçbir şekilde atık alımı yapılamaz.

Bertaraf tesislerine geçici izin ve lisans verilmesi

Madde 28 - Atık bertaraf tesisi kurmak, işletmek ve kontrolünü yapmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler Bakanlıktan lisans almak zorundadır. Atık bertaraf tesislerine lisans verilmesi aşamasında (Ek 14) de verilen bilgi ve belgeler talep edilir. Bertaraf tesisinde, birden fazla ünitenin olması halinde, farklı birimler için ayrı ayrı lisans alınır. Birbirini tamamlayan ve benzer teknoloji kullanan kompleks tesis üniteleri, lisans alma açısından tek ünite sayılır.

Atık bertaraf tesisi işletmecisi Bakanlığa lisans başvurusu yaptığında işletme esnasında bu Yönetmelik esaslarına uygun olarak çalıştığını belgelemek amacıyla Bakanlıkça belirlenecek bir süre için tesise geçici çalışma izni verilir. Tesis bu izin süresince Bakanlığın denetimi altında faaliyet gösterir. Bu izin bir yılı geçmeyecek şekilde uygulanır. Tesisin geçici çalışma izni süresince ön lisansta belirtilen işletme şartlarını sağlayamaması durumunda, durum düzeltilinceye kadar tesisin faaliyeti durdurulur.

Ön lisans verilen tesisin, projesi ve şartnamesine uygun olarak yapıldığının Bakanlık koordinasyonunda oluşturulacak komisyonca yerinde tespit edilmesi, işletme planının değerlendirilip uygunluğunun tespit edilmesi ve geçici çalışma izni süresinde tesisin işletme koşullarını sağlayabildiğine karar verilmesi halinde Bakanlıkça tesise işletme lisansı verilir. Bu lisans üç yıl süre ile geçerlidir, gerekli durumlarda uzatılabilir veya şartlı verilir. Lisans devredilecek ise, Bakanlığa başvurulur ve idari izinler yenilenir.

Geçici çalışma izni veya işletme lisansı almış olan bertaraf tesisleri işletmecileri tesisin işletme koşulları, tesisle ilgili ölçümler ve mevzuata uygun çalıştığına ilişkin bilgi ve belgeleri içeren raporları Bakanlığın belirleyeceği periyotlarda Bakanlığa sunmakla yükümlüdür.

Lisans iptali

Madde 29 - Bakanlıkça yapılan denetimlerde, tesisin lisansa uygun olarak çalıştırılmadığının, mevzuatta istenen şartların sağlanmadığının, tesisle ilgili ölçümlerin düzenli olarak yapılmadığının veya kaydedilmediğinin tespit edilmesi halinde, işletmeciye, tespit edilen aksaklıkların düzeltilmesi için aksaklığın önemine ve kaynağına göre bir ay ile bir yıl arasında süre verilir. Bu süre sonunda yapılan kontrollerde aksaklığın devam ettiği tespit edilirse tesisin faaliyeti geçici olarak durdurulur veya lisansı iptal edilir.

Bertaraf tesislerine inşaat ruhsatı verilmesi

Madde 30- Atık bertaraf tesislerine inşaat ruhsatı vermeye;

a) Belediye hudutları ve mücavir alan sınırları dışında kalan yerlerde mahallin en büyük mülki amiri,

b) Belediye hudutları ve mücavir alan sınırları içindeki yerlerde belediyeler, Büyükşehir belediyesi olan yerlerde Büyükşehir belediyeleri, yetkilidir.

Bertaraf tesisine işletme ruhsatı verilmesi için Bakanlığın uygun görüşünün alınması zorunludur.

YEDİNCİ BÖLÜM

Düzenli Depolama Tesisleri İnşaatı ve İşletilmesi

Yer seçimi

Madde 31 - Düzenli depolama tesisleri, karstik bölgelerde, içme, kullanma ve sulama suyu temin edilen veya edilecek olan yeraltı suları koruma bölgelerinde, taşkın riskinin yüksek olduğu bölgelerde, birinci sınıf tarım arazileri, özel çevre koruma alanları ve milli parklarda kurulmaz, kurulmasına ve işletilmesine izin verilmez.

Depolama tesislerinin yer seçiminde, seçilecek yerin jeolojik, hidrolojik, jeoteknik özellikleri, yeraltı su seviyesi ve yeraltı suyu akış yönleri, mevcut ve planlanan meskun mahal ile diğer yapılaşmalar, akaryakıt, gaz ve içme-kullanma suyu naklinde kullanılan boru hatları, deprem kuşakları ve tektonik koruma bölgeleri ile diğer zemin hareketleri, toprak özellikleri ve kullanım durumu, hakim rüzgar yönü, trafik durumu dikkate alınır. Depolama alanında gerilim hatları bulunamaz. Depolama tesislerinin en yakın meskun mahale mesafesi bin metreden az olamaz. Depolama tesisi yeri seçiminde yer altı suyu akış yönü dikkate alınır.

Depo zemini

Madde 32 - Depolama tesisinin oturacağı zemin doğal olarak sıkışmış ve kalınlığı en az üç metre ve kompresibilitesi (Dpr) % 95'den büyük olmak zorundadır ve maksimum yeraltı su seviyesine mesafesi beş metreden az olamaz.

Uzun süreli çevre emniyeti

Madde 33 - Depolama tesislerinin bulunduğu alanlar depo hizmet süresini doldurduktan sonra yirmi yıl süre ile denetlenir ve en az elli yıl süre ile iskana açılmaz.

Depo tabanının teşkili

Madde 34- Depo tabanı, sızıntı suyunun yeraltı suyuna karışmasını önleyecek şekilde düzenlenir. Bunun için mineral sızdırmazlık tabakası (kil) ile plastik geçirimsizlik tabakası birlikte kullanılır. Bu malzemelerle eşit düzeyde geçirimsizliği sağlayacak diğer malzemeler de bu amaçla kullanılabilir. Bu tabanı oluşturulurken geçirimsizlik katsayısı (permeabilitesi) $k \leq 1 \times 10^{-9}$ m/sn. ve kalınlığı en az 5 metre olan kil'e eşdeğer geçirimsizlik sağlanması gerekmektedir. Mineral sızdırmazlık tabakası ile kullanılacak diğer yapay geçirimsizlik malzemelerinin yeterli teknik kriterlere ve spesifikasyonlara haiz olduğunun

ulusal ve uluslar arası standartlara (CE, ISO; DIN,TSE ve benzeri) göre uygun olduğunun ön lisans sürecinde Bakanlığa belgelenmesi zorunludur.

Teşkil edilecek taban için örnek olarak (Ek 12-A) da şematik kesit verilmiştir. Bu örneğe göre tabii zemin üzerine yerleştirilen malzeme kil ise sızdırmazlık tabakasının kalınlığı en az 0.90 metredir. Bu tabaka en fazla 0.30 metre üç tabaka halinde sıkıştırılarak döşenir. Bu tabakanın üstüne serilen plastik geçirimsizlik tabaka kalınlığı (HDPE) en az 0.25 cm.dir. Plastik tabakanın korunması ince kum ve benzeri bir malzeme ile sağlanır. Bu koruyucu kalınlığı en az 0.10 metredir. Depo tabanına balık sırtı şeklinde bir form verilir ve tabanın boyuna eğimi % 3'den, enine eğimi de % 1'den küçük olamaz.

Dren sistemi teşkili

Madde 35 - Atık deposunda oluşan sızıntı suları, geçirimsiz tabaka üzerine döşenen drenaj sistemi ile uzaklaştırılır. Nihai geçirimsizlik katsayısı $k=1.10^{-4}$ m/s' den küçük olamaz. Depo tabanında yeteri kadar dren borusu, ana toplayıcılar ve bacalar bulunmalıdır.

Toplanan sızıntı suyu, 31/12/2004 tarihli ve 25687 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde öngörülen deşarj limitlerini sağlayacak şekilde artırılır.

Depo tesislerine dolgu yapılması

Madde 36 - Depo gövdesinde depolanacak atıkların ve çıkan sızıntı sularının birbiri ile çevreye ve ortama zarar verecek reaksiyon meydana getirmemesi ve dolguların bunu temin edecek şekilde yapılması esastır. Bunun için bazik ve asidik reaksiyon gösteren atıkların ayrı hücrelere depolanması ve sızıntı sularının ayrı ayrı toplanması zorunludur.

Atık hücrelerinin üzeri bir örtü malzemesi ile kaplanır, dolgu süresince girebilecek yağmur suyu miktarını azaltacak önlemler alınır ve depo sahasının yağmur suyu ile dolması önlenir. Hücre, atık ile ilk seferde dolmaz ise, ara örtü olarak kil ve plastik örtü ile örtülerek, benzer türden atıklarla depolanacak şekilde hazırlanır. Dolgu çalışmaları sırasında, şev stabilitesini ve araçlarla makinelerin kolayca manevra yapabilmelerini sağlamak için atığın oluşturduğu eğim 1/3 olacak şekilde yapılır. Atığı getiren araçların geçişleri drenaj sistemine zarar vermeyecek şekilde planlanır.

Koku ve toz çıkaran atıkların çevreyi olumsuz yönde etkilemesini önleyecek şekilde önlemler alınır.

Depo tesisi işletmecileri, depo tabanının işlevini yapıp yapmadığını, yüzey ve sızıntı suyunun miktar ve özelliklerindeki değişimleri, depo gövdesi içindeki sıcaklık değişimlerini ve gövdedeki oturmayı devamlı olarak ölçer. Bu konuda hangi kriterlerin hangi aralıkla ölçüleceği ve ölçüm yöntemleri belirlenerek, işletme planı ile birlikte Bakanlığa lisans başvurusu sırasında sunulur. Bakanlık lisans değerlendirmesi sırasında projede bu yönde değişiklik yapabilir, kabul edebilir veya kısmen kaldırabilir.

Yıllık işletme raporlarında bu ölçümler ayrıntılı olarak bulunmak ve istendiğinde işletmeciler tarafından Bakanlığa sunulmak zorundadır.

Depo tesisi üst örtüsünün teşkili

Madde 37- Depo tesisine dolgu işlemi tamamlandıktan sonra, dolgu üst depo gövdesi yüzeyel su girmeyecek şekilde sızdırmaz hale getirilir. (Ek 12-B) de yer alan tabakaların özellikleri aşağıda belirtilmiştir;

a) Atık üstündeki ilk örtü tabakası homojen ve kohezyonsuz zeminden teşkil edilir ve tabaka kalınlığı 0.5 metre den az olamaz,

b) Depo gövdesinden gaz çıkışı söz konusu ise gaz dren sistemleri yerleştirilir,

c) Sızdırmazlık temini için mineral sızdırmazlık tabakası (kil) ile plastik geçirimsizlik tabakası birlikte kullanılır. Bu malzemelerle eşit düzeyde geçirimsizliği sağlayacak diğer malzemeler de bu amaçla kullanılabilir. Bu tabanın geçirimsizlik katsayısı (permeabilitesi) $k \leq 1 \times 10^{-9}$ m/s' den büyük olamaz. Mineral sızdırmazlık tabakası ile kullanılacak diğer yapay geçirimsizlik malzemelerinin yeterli teknik kriterlere ve spesifikasyonlara haiz olduğunun ulusal ve uluslar arası standartlara (CE, ISO; DIN, TSE ve benzeri) göre uygun olduğunun ön lisans sürecinde Bakanlığa belgelenmesi zorunludur.

d) Drenaj tabakası geçirimsizlik katsayısı $k = 1 \times 10^{-4}$ m/s'den küçük olamaz,

e) Depo üst yüzeyinin nihai eğiminin en az % 5 ve eğer plastik tabaka üzerinde sürtünmeyi artırıcı ilave özellikte maddeler yoksa en fazla % 15 olması zorunludur,

f) Sızdırmaz tabaka üstüne serilen tarım toprağı bitki çeşidine bağılı olarak değışmekle birlikte, kalınlığı bir metreden az olamaz,

g) Tarım toprağında erozyonu önlemek için gerekli önlemler alınır,

h) Kapatılan sahanın civarında yeterli sayıda açılan izleme kuyuları ile gaz ve sızıntı suyu ölçümleri aylık periyotlarla yapılır. Kayıtlar muhafaza edilir.

Atık kabulü

Madde 38- Depo tesisinde uygun bir kayıt tutma, laboratuvar, veri toplama, işletme ünitesi bulunur. Sahaya atık getiren bütün araçların taşıma formları ve atıklarının analiz sertifikaları, gerektiğinde yeniden analiz yapılarak atık kod numaralarına göre kontrol edilir. Hangi atığın hangi hücreye depolanacağı atık taşıma formlarının üzerine yazılır. Kayıt belgelerine atık niteliğı de işlenir.

Düzenli depo tesislerinin işletilmesi

Madde 39- Depo tesislerine gelen atıkların kontrolünde;

a) Atıkların depo tesislerinde depolanabilmesi için (Ek 11-A) da belirtilen depolanabilme şartları aranır. Bu sınır değerleri aşan atıklar ön işleme tabi tutulduktan sonra depolanır. Ön işleme rağmen bu değerleri sağlayamayan atıklar tek tür atık depo tesisinde depolanır.

Bu atıkların analizi (Ek 11-B) de yer alan TS, DIN ve ISO standartlarına göre yapılır. Depolama tesisinin işletmesi, bertarafçı tarafından hazırlanan işletme planına göre yürütülür. Atık bertarafçısı, tesisteki her bir ünite için ilgili işletme planını, tesisin işletmeye geçebilmesi için Bakanlığa sunar ve uygun görüldüğü takdirde lisans verilir. İşletme planında önerilen bir değışiklik uygulanmadan önce Bakanlığın onayına sunulur.

b) İşletme planında aşağıdaki hususlar yer alır;

1) Tesiste işletme planının uygulanmasından sorumlu personelin adı, soyadı, görevi, unvanı,

2) Tesise kabul edilecek atıkların türü ve bertaraf kapasitesi,

3) Atıklara uygulanacak ön işlemler ve bertaraf metotları,

4) Atık taşıyan araçların park edileceğı, yükleneceğı ve boşaltılacağı sahalara ilgili bilgiler,

5) Acil durum planları, ilgili sorumlu personel,

6) Tesisin çalışma saatleri.

- c) Atık depo alanında aşağıdaki hususlara uyulur;
- 1) Çalışanlar baret ve tabanı takviyeli ayakkabı giyer,
  - 2) Tesis çalışırken her ay, kapandıktan sonra altı ayda bir izleme kuyularından ölçüm yapılır,
  - 3) Depo sahasındaki araçların tekerlekleri, yıkama banyosundan geçirilir.

Bertaraf tesisinin kapatılması

Madde 40 - Bertaraf eden, tesisin kapatılmasından en az yüz seksen gün önce;

- a) Tesisinin kapatılması ile ilgili fizibilite etüdünü,
- b) Atıkların, sızıntı sularının yağmur sularına ve yeraltı sularına ve/veya atmosfere olası karışımını kontrol eden ölçüm izleme sistemine ilişkin planını,
- c) Tesiste yer alan ünitelerin her birinin ne şekilde kapanacağı ile ilgili planını,
- d) Tesisin aktif olduğu süre boyunca saha içinde bulunan atıkların envanterini,
- e) Tesiste kalan atıkların, analiz, taşıma ve bertaraflarına ilişkin tüm metotların ve kapatmada kullanılacak yöntemlerin ayrıntılı tanımı ve uygulanabilir planlarını,
- f) Araç ve malzemenin temizlenmesi, topraktan alınan numuneler ve test metotlarına ilişkin raporları,
- g) Atıklarla kirlenmiş malzemelerin bertaraflarına yönelik planları, Bakanlığa sunar.

Bertaraf eden, Bakanlıktan kapatma planı onayı almadan ve kapatma sonrası gereken çevre koruma işlemlerini gerçekleştireceğine dair taahhüname vermeden tesisi kapatamaz. Kapatma işleminden sonra bertaraf edenin sorumluluğu devam eder, ölçüm izlemeye ilişkin raporlarını yirmi yıl süreyle her yıl sonunda Bakanlığa iletir.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Atıkların Sınırlar ötesi Taşınımı

Atıkların ithali

Madde 41- Atıkların, serbest bölgeler dahil Türkiye Cumhuriyeti Gümrük Bölgesine girişi yasaktır. Ancak, sektör itibari ile ekonomik değere haiz atıkların ithal izinleri yayımlanacak tebliğler doğrultusunda verilir.

Serbest bölgelerdeki faaliyetler sonucu ortaya çıkan atıkların geri kazanılması ve/veya bertarafı amacıyla bölgede uygun tesis bulunmaması durumunda atık üreticisi firmanın talebi üzerine serbest bölge müdürlüğü başkanlığında valilik, gümrük, gümrük muhafaza müdürlüğü işletici veya bölge kurucu ve işleticisi ve atık üreticisi firma temsilcilerinden oluşan bir komisyonun uygun görüşünü müteakip serbest bölge müdürlüğünce Bakanlıktan alınacak onaya istinaden bu atıklar bölgeden çıkarılır.

Komisyonu aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler sunulacaktır.

- a) Atıkların serbest bölge içindeki bir üretim ve/veya tüketim faaliyeti sonucu ortaya çıktığına ilişkin belge,
- b) Atığı oluşturan faaliyetin türü, atık tür ve miktarı,
- c) Atıkların geri kazanımı veya bertarafı amacıyla gönderilecek olan tesisten alınacak valilik onaylı atık kabul yazısı,
- d) Bakanlık gerekli gördüğü takdirde ilave teknik bilgi ve belgeler isteyebilir.

Kullanılmış lastiklerin karkas niteliğinde olanları Dahilde İşleme Rejimi kapsamında sadece Bakanlıktan lisans almış işletmeler tarafından geri kazanımı amacıyla ülkemize girişinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Atıkların ihracı

Madde 42 - Atıklar;

- a) Ülkemizde atıkların bertarafı için gerekli teknik kapasiteye sahip tesislerin bulunmaması halinde,
- b) Söz konusu atıkları ithalatçı devletin yetkili otoritesinin kabul etmesi durumunda, ihraç edilebilir.

Bu durumda, atıkların sınırlar ötesi taşınımına izin verilmeden önce transit devletlerin ve atığı ithal edecek devletin yazılı onayları Bakanlıkça alınır.

Bilgi verme yükümlülüğü

Madde 43 - İhraç edilecek atıklar için (Ek 10) da yer alan bildirim formu iki nüsha halinde ihracatçı firma tarafından doldurularak Bakanlığa iletilir. Bakanlıkça, bildirim formunun ithalatçı devletin ve transit devletlerin yetkili makamlarına gönderildiği tarihten itibaren altmış gün içinde yazılı onay verilmezse ihracat işlemi başlatılamaz.

Transit devlete bildirim yükümlülüğü

Madde 44- Ülkemizin transit devlet olması halinde, Bakanlığa (Ek 10) da belirtilen şekilde taşımanın planlandığı tarihten en az altmış gün önce bildirimde bulunulması zorunludur. Bakanlık söz konusu transit taşıma işlemine şartlı veya şartsız izin verebilir, izin vermeyi reddedebilir veya en geç altmış gün içinde bildirimde bulunan taraftan bilgi isteyerek yazılı cevabını bildirir.

Bakanlığın izni alınmadan transit geçiş yapılmaz, ulusal yetki alanımız içinde atık yükü limbo yapılamaz ve aktarılamaz.

Atıkların uluslararası taşınımında uygulanacak usul ve esaslar

Madde 45- Atıkların uluslararası taşınımında uygulanacak usul ve esaslar şunlardır;

a) Taşıyıcı, (EK 9-B) de belirtildiği gibi doldurulan taşıma belgesini, atıkların taşınımına başladığı andan itibaren nihai bertaraf yerine kadar, taşıma süresince yanında bulundurmak ve bu belgeyi istendiğinde güvenlik ve taşıma ile ilgili makamların incelemesine sunmak zorundadır,

b) Atıkların sınırlar ötesi taşınımından sorumlu olan şahıslar, söz konusu atıkların teslim edilmesi veya teslim alınması sırasında taşıma belgesini imzalamakla yükümlüdür,

c) Bertaraf eden, söz konusu atıkları teslim almış olduğunu ve işlemin bildirimde belirtildiği şekilde tamamlandığını gösteren belgeyi ihracatçıya ve Bakanlığa iletmekle

yükümlüdür. İhracatçı bu belgeyi alamadığı takdirde Bakanlık kanalıyla bu durumu ithalatçı devlete bildirir,

d) Atıkların sınırlar ötesi taşınımında uluslararası paketleme, etiketleme ve taşıma standartlarına uyulur,

e) Atıkların sınırlar ötesi taşınımının bu Yönetmeliğe göre tamamlanamadığı durumlarda, ihracatçı devlet, ithalatçı devletin bilgi verdiği tarihten itibaren doksan gün içinde veya ilgili devletlerin mutabık kalacakları başka bir süre içinde geri almayı temin eder.

Genel bildirim

Madde 46 - İhracatçının bir yıllık süre için genel bir bildirimde bulunmasına izin verilebilmesi için;

a) Sevk edilecek atıkların cinsi, kesin miktarı veya periyodik listesi gibi Bakanlığın isteyeceği bilgilerin bulunması,

b) Atıkların aynı fiziksel ve kimyasal özellikleri taşıması,

c) İhracatçı devletin aynı gümrük giriş-çıkış kapısını kullanması,

d) Atıkların aynı bertaraf tesisine sevk edilmesi, zorunludur.

Yasadışı trafik

Madde 47- Atıkların taşınmasında;

a) Bu Yönetmelik gereğince yapılması gereken bildirimlerde bulunulmaması,

b) Yetkili otoritenin bu Yönetmelik ile belirtilen izninin bulunmaması,

c) Yetkili otoritenin izninin hileli veya yalan beyan sonucu elde edilmesi,

d) Belgelerin içeriğine tümüyle veya kısmen uymadan ülke yetki alanına girilmesi,

e) Uluslararası sözleşmelere ve bu Yönetmeliğe aykırı olarak atıkların bertaraf, boşaltım ve/veya nakil aracıyla birlikte terk edilmesi, durumlarında atıkların taşınımı yasadışı trafiktir.

İhracatçı, kendisine yasadışı trafik hakkında bilgi verildiği tarihten itibaren otuz gün içinde veya ilgili devletlerin mutabık kalacağı başka bir süre içinde, atıkların ihracatçı veya üretici ya da ihracatçı devletin kendisi tarafından ülkesine iadesini temin edecektir.

DOKUZUNCU BÖLÜM

Diğer Hükümler

Özel atıklar

Madde 48- Bu Yönetmeliğin (Ek 7)'de, (01) başlığı altında yer alan maden atıkları, (13) başlığı altında yer alan yağ ve sıvı yakıt atıkları, (16 06) başlığı altında yer alan kullanılmış pil ve aküler, (18) başlığı altında yer alan insan ve hayvan sağlığı ve/veya bu konulardaki araştırmalardan kaynaklanan atıklar ile kullanılmış lastiklerin toplanması ,taşınması, işlenmesi ve bertarafına ilişkin esaslar Bakanlıkça belirlenir.

Cezai hükümler

Madde 49 - Bu Yönetmelik hükümlerine aykırılık halinde 2872 sayılı Çevre Kanununun 15 ve 16 ncı maddelerinde belirtilen merciler tarafından gerekli işlemler yapılır ve 26 ncı maddedeki yaptırım uygulanır. Kanunun 24 ncü maddesindeki merciler tarafından 20, 21 ve 23 üncü maddelerinde belirtilen idari nitelikteki cezalar verilir..

Yürürlükten kaldırılan mevzuat

Madde 50 - 27/08/1995 tarihli ve 22387 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1- Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce yürürlükte bulunan yönetmeliğe göre hazırlanmış olan tebliğ ve genelgelerin bu Yönetmeliğe aykırı olmayan hükümleri çıkarılacak olan yeni tebliğ ve genelgelere kadar geçerlidir.

Geçici Madde 2- Yönetmeliğin yayınlandığı tarihten önce Bakanlıktan geri kazanım konusunda lisans almış tesislerin ve valilikten taşıma lisansı almış firma ve araçların bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesini müteakip, bir yıl içinde geri kazanım konusunda Bakanlığa ve taşıma konusunda ise valiliklere tekrar müracaat ederek lisanslarını yenilemeleri zorunludur.

Geçici Madde 3- Valilikler bu Yönetmelik yürürlüğe girdiği tarihten itibaren sekiz ay içinde il tehlikeli atık yönetim planını hazırlayarak Bakanlığa sunar.

Yürürlük

Madde 51- Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 52 - Bu Yönetmelik hükümlerini Çevre ve Orman Bakanı yürütür.